

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1624. usque ad annum 1627

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118863

§. 72. Electorum responsum ad quæstionem de restituendis
Ecclesiasticorum bonis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67369)

Sæc. XVII.
A. C. 1627.

§. LXXII.

*Electorum responsum ad quæstionem
de restituendis Ecclesiasticorum
bonis.*

*Carafa
Germ. rest.
pag. 310.*

His præmissis Ecclesiastici ereptos Episcopatus, monasteria, ceteraque bona Ecclesiastica sibi restitui impetius flagitabant, quocirca Ferdinandus Cæsar ipsos Imperii Electores consultare voluit, an ea bona, quæ ipsi omni jure peterent, (*) nunc tandem, quibusve

(*) Temerarium sane est, quod Ludolphus in suo Theatro scribere ausus sit, Carafam, qui tamen omnibus agitatæ præfens exactissimam rerum cognitionem habuerat, errandam afferit, tum non de causâ justitiæ sed duntaxat, executione, seu de modo executionis hanc restitutionem fuisse quæstionem: Ergone injuste suis bonis palam spoliatus primum de justitiâ suæ causæ agi petit? num Protestantium oppositio contra reservatum Ecclesiasticum paci Religiosæ Cæsaris auctoritate inferri Ecclesiasticos privare potuit jure in bona Ecclesiastica, quæ a Catholicis pro Catholicis pro Catholico Dei cultu in perpetuum sanctè donata? Ergone Imperator ex communi

mediis restituenda forent? Ad hanc ^{Sæc. XVII.}
 quæstionem oppido difficilem Electores ^{A.C. 1627.}
 hoc dederunt responsum: „Minime la-
 „tet suam Majestatem, imo & Imperii
 „acta sub anno 1555. testantur, quanta
 „quamque intolerabilia fuerint Catholi-
 „corum gravamina, quam justæ que-
 „relæ, quamque frequentes ob nobilif-
 „simas fundationes, monasteria, &
 „bona ipsis paulopost Passaviensia con-
 „cordata contra Religionis Sacrosanctæ
 „scœdera, ac jus ipsum commune cum
 „summo tam Divini honoris, quam
 „Ecclesiæ Catholicæ præjudicio vio-
 „lenter erepta, violata, everfa, actam
 „pertinaci conatu detenta, & quod non
 „desuerint, qui a Majestate Cæsarea,
 „& Statibus Catholicis, propositis funesti
 „belli minis præfatorum bonorum, fun-
 „dationum, Cænobiorum (utpote circa
 „quæ transactionem, aut amicam com-
 „positionem admittere nollent) omni-
 „modam cessionem, ac perpetuam ab-
 „dica-

tuum Imperii voluntate horum bonorum pos-
 sessionem duntaxat ea lege, si possessores sint
 Catholici, indulgere non potuit? num forte
 Ecclesia Catholica solis Catholicis sua bene-
 ficia dispensandi jure careat, sola autem Pro-
 testantium Ecclesia Catholicos excludendi jure
 gaudebit?

Hist. Eccles. Tom. LVIII.

Pp

Sæc. XVII. „dicationem extorquere niterentur, sub
 A. C. 1627. „futili illo, & vano prætextu, quasi bo-
 „norum Ecclesiasticorum conservatio,
 „& immunitas, substantiale punctum
 „sancitæ pacis Religionis non esset;
 „cum tamen eorundem bonorum Con-
 „servationi, ceu basi nitatur Ecclesi-
 „stici status salus, cui non minus quam
 „Sæculari, Religionis sacris fœderibus
 „prospectum voluere, tum Catholice
 „Religionis, tum Augustanæ Confes-
 „sionis affectæ, ut nisi Ecclesiæ Ca-
 „tholicæ bona hisce fœderibus tuta
 „esse possent, ipsa etiam fœdera evan-
 „descerent. Et quamvis Protestantes
 „illi, qui post ictum Religionis fœdus
 „nobilissimas foundationes rapuere, ex-
 „pulisque Religiosis, patrimonii Ec-
 „clesiæ Dominium sibi arrogarunt, sensum
 „pacis Religionis pervertant,
 „& eo usque detorqueant, ut ea salu-
 „dicere sibi opinentur Religiosos terre-
 „rum, & Principatum suorum inco-
 „las a Catholica antiqua Religione, &
 „statu, ad quem se voto obligarunt, ad
 „Augustanam Confessionem urgere
 „cogere: est nihilominus in comperto
 „nec negari a quoquam potest hujus-
 „modi Religiosos una cum suis cæno-
 „biis, & redditibus ab omni status sæ-
 „cularis jurisdictione penitus exem-
 „ptos, ac sæcularem statum illis De-
 „sentio

„fensionis prius nomine obligatum, & Sæc. XVII.
 „obstrictum esse.„ His addiderunt E- A. C. 1627.
 lectores, pacta religionis in hisce præ-
 sertim casibus luce ipsa clariora exi-
 stere, nullumque uspiam locorum Au-
 gustanæ Confessionis asseclis jus, quo-
 cunque tandem illud nomine censeatur,
 attribuere in Cænobia, & fundationes
 ubicunque locorum existant. Neque
 Catholicos status restitutionem bono-
 rum, & cænobiorum ante Passavien-
 sia pacta ipsis ereptorum, quam sub
 nullo Imperatore non postularant, tam
 facile condonaturos fuisse, nisi deside-
 rio, & certa spe reliqua conservandi
 fuissent illecti. Distinxerunt etiam con-
 troversias, neque enim illæ erant, an
 incolis territorii contra territorii Do-
 minum vi pacis religiosæ mandata de-
 cerni possent? sed potius in jure com-
 muni & Pace profana cardo quæstio-
 nis verteretur, vi cujus nemini permis-
 sum erat, alteri vim inferre, aut quem-
 piam possessione sua exuere, cui juri
 hætenus nulla Imperii comitia nullæve
 constitutiones, aut leges derogaverant:
 imo si Religiosis fœdera obscura fuif-
 sent, juri tamen communi standum
 fuisset, quoadusque ambiguitas ista le-
 gitimo modo tolleretur. Ac tandem
 existimarunt, quæsitæ, ac prætenas
 in Religiosos, ac cænobia in Sæcula-
 rium

Sæc. XVII. rium Dominorum ditionibus existentia,
 A. C. 1627. jurisdictiones, quamvis extra Contro-
 versiam forent, tamen eas non nisi ad
 Religionem præcise, nullo modo ad
 bona, & possessiones sese potuisse ex-
 tendere, ac proinde Religiosis non mi-
 nus quam Sæcularibus jus emigrandi,
 ac suas possessiones distrahendi, præ-
 tium secum auferendi, in usus suos er-
 pendendi integrum, ac illæsum neces-
 sario mansisse. Ex quibus omnibus
 deduxerunt Electores, Majestatem
 suam, uti Ecclesiæ Catholicæ, ac sub-
 ditorum ejus supremum Advocatum &
 Protectorem non solum ad Episcopum
 Constantiensis preces restitutionem ca-
 nobii Reichenbacensis rectissime ma-
 dasse, verum etiam ad eandem res-
 titutionem urgendam circa monasterium
 ab Episcopo Augustano, necnon ab
 Abbate Cæsariensi quæsitæ: immo de
 quævis alia post concordata Passavia-
 sia erepta, jus ac justissimas causas ha-
 bere. Præsertim cum piæ memoriæ
 Cæsar Rudolphus decreto quodam vi-
 gesima septima Julii anno millesimo
 quingentesimo nonagesimo nono Ele-
 ctorum Palatini, Saxonis, & Bran-
 denburgici Legatis Pragæ dato, ex-
 presse senserit, Ecclesiasticorum bono-
 rum conservationem substantiale pun-
 ctum pacis religiosæ esse, eique in im-
 perio

perio antecessores pollicitos esse, in e- ^{Sæc. XVII.}
 ventum Compositionis sese ita disposi- ^{A.C. 1627.}
 tionem facturos, ut jus suum cuique
 integrum, ac spoliatis ad sua postlimi-
 nio redeundi facultas maneret. Ma-
 xime vero suæ Majestati liceret, Sen-
 tentiam ferre, cum alius nemo posset
 hujus causæ esse judex aut arbiter.
 Hoc quidem prædecessores non fece-
 rint, ne Imperium turbarent, neve sta-
 tus inter se committerent: quare ad-
 modum lente ac meticulose ad contro-
 versæ decisionem progressi fuerint:
 Eum tamen metum esse sublatum di-
 xerunt, quando Imperium a Turca, a
 quo sibi tum temporis male metuebat,
 erat liberum, & major apud Status
 Imperii erat Majestatis suæ auctoritas,
 ac potentia, cum justitia & bonitate
 causæ conjuncta, ut credibile non ef-
 fet futurum, reperiri quempiam, qui
 ei, ejusque legitimis dispositionibus re-
 fractarium sese exhiberet.

Percepto hoc Electorum responso
 Cæsar misso Stralenhofio & Questem-
 bergio Saxonix Electorem, ut & ipse
 horum Electorum judicio aquiesceret,
 impense hortabatur. Diu postea, acri-
 terque de pacis reddendæ mediis dis-
 ceptabatur: Censebant non pauci pa-
 cem Religiosam anno prioris sæculi
 quinquagesimo quinto sancitam in Im-
 perio

Sæc. XVII. A. C. 1627. perio esse promulgandam, probandamque: displicuit hoc consilium Protestantibus, quos inter Saxo & Brandenburgicus mitiora suadebant, hancque restituendæ pacis viam minime esse idoneam propugnabant, eoquod nec hac ratione omnium querelis satisficeret, aliunde vero multo acrior in Imperio diffidentia, novorumque tumultuum causæ forent timendæ: eapropter Palatini Oratores audacius non modo bonorum Ecclesiasticorum restitutioni sese opponebant, sed etiam Palatini reconciliationem tam duris implicabant conditionibus, ut post simulatam ejusdem submissionem, & ultrapati Bohemici Regni restitutionem nullum aliud Cæsari emolumentum esset reliquum, nisi illatæ a Palatino injuriæ memoria, ærarium bellis adfandam ejus rebellionem motis exhaustum, devastatæ regiones, eversumque pene Imperium. Ergo vix non omnis firmæ pacis spes evanuit, nilque aliud communi consensu decretum, nisi quod Fridericus Palatinus commissa Feloniæ veniam suppliciter peteret, Regni Bohemici juri, Electoratu, cunctisque foederibus contra Cæsarem initis nuntium mitteret, Cæsar vero sperderet, quod adimpletis hisce conditionibus Fridericum in gratiam recipere-

ret, eum a belli expensis clementer Sæc. XVII. A.C. 1627.
 exoneraret, publicas querelas ex Im-
 perii legibus tolleret, nec unquam per-
 mitteret, ut ullus ex Imperii Statibus
 ab altero inique opprimeretur: Vicif-
 fim vero Electores omne auxilium spon-
 derent, si forte Palatinus, ejusque
 fautores has condiciones non accepta-
 rent, sed ulterius belli aleam experiri
 mallent: His ita sancitis Electores a Cæ-
 sare impetrarunt edictum, vi cujus Ec-
 clesiæ, Monasteria & bona Ecclesiasti-
 cis restituerentur, necnon earum Ec-
 clesiarum & Principum, qui Cæsari fi-
 deles, ac pro tuenda Ecclesiæ ac Im-
 perii gloria solliciti varias vexationes
 & damna tolerarunt, præcipua aliqua
 haberetur ratio.

§. LXXIII.

*Religio Catholica in variis ditionibus
restaurata.*

Hujus edicti rationem habuere præ- Carafa l. c. Adlzreit. pag. 176.
 primis Argentinenses, qui anno
 sæculi prioris sexagesimo primo exci-
 tata seditione Canonicos urbe expule-
 rant, atque Ecclesia Cathedrali occu-
 pata, institutisque Prædicantibus Ca-
 tholicam fidem, & Magistratum elimi-
 naverant, nunc vero singulis civibus
 liberum Religionis usum concedere, a

P p 4

Cæ-